

Застосування інтраплевральної ін'єкції тіопенталу натрію забезпечує швидке знерухомлення тварини за $1,67 \pm 0,1$ хв, яке триває $36,4 \pm 1,2$ хв з наступним відновленням рухової функції впродовж $61,2 \pm 3,3$ хв.

Гуманна евтаназія собак досягається при виконанні її запропонованою схемою, яка передбачає інтраплевральне введення тіопенталу натрію та переривання основних функцій організму дітіліном, що дає можливість уникнути тривалого періоду агонії та усунути страждання тварини.

УДК 619:616.36/.6-071/085:616.993.192.6:636.7

ГОЛОВАХА В.І., д-р вет. наук,

ПІДДУБНЯК О.В., канд. вет. наук,

АПУХТІН С.Ю., магістрант

Білоцерківський національний аграрний університет

БІОХІМІЧНИЙ МОНІТОРИНГ У СОБАК ЗА БАБЕЗІОЗУ

В особистому житті людини важливе місце належить домашнім тваринам, особливо собакам, які самовіддані своєму господареві і нерідко є його єдиним другом. Останніми роками в зв'язку із збільшенням чисельності собак значно збільшилася кількість захворювань, зокрема паразитарних. Серед останніх чільне місце відводиться бабезіозу, який здебільшого перебігає з ураженням внутрішніх органів, частіше печінки. До теперішнього часу не розроблені ранні інформативні біохімічні методи діагностики патології печінки за бабезіозу, що і було основною метою роботи.

Об'єктом дослідження була група собак (9 гол.), які звернулися за лікарською допомогою на 2–3-й дні після виявлення на шкірі тварин кліщів. При клінічному дослідженні загальний стан у них був пригніченим, вони відмовлялися від корму, однак в усіх хворих була спрага, кон'юнктива анемічна. У хворих відмічали хиткість ходи, сонливість, у деяких проноси, кількість скорочень серця більше 150 уд/хв.

Уміст загального білка в собак за бабезіозу істотно не відрізнявся від величин клінічно здорових і становив відповідно $78,4 \pm 4,47$ і $71,6 \pm 1,53$ г/л.

На відміну від загального білка, уміст його фракцій зазнав певних змін. Стосується це, насамперед, альбумінів, уміст яких у хворих був вірогідно нижчим, порівняно зі здоровими, і в середньому становив $48,7 \pm 1,09$ %, що на 5 % менше, ніж у здорових. У хворих собак виявили гіперглобулінемію, за рахунок β - і γ -глобулінової фракцій.

Уміст β -глобулінів у сироватці крові хворих собак у середньому становив $19,3 \pm 0,92$ %, що вірогідно більше, ніж у клінічно здорових. Збільшення β -глобулінів, основу яких складають β -ліпопротеїни (транспортери ліпідів, необхідних для будови мембранних структур клітин), свідчить про запально-дистрофічні процеси в гепатоцитах. Підтвердженням цього є високий уміст гама-глобулінів у 44,4 % хворих собак. Отже, за бабезіозу в собак виникає диспротеїнемія, яка є наслідком порушення альбуміносинтезувальної функції печінки.

У хворих тварин порушується і сечовиноутворювальна функція гепатоцитів, на що вказують величини сечовини в сироватці крові. У середньому рівень цього показника залишкового азоту в хворих становив $3,14 \pm 0,18$ ммоль/л, що на 32,6 %

менше порівняно із здоровими ($p < 0,01$). У 37 % собак уміст сечовини був нижчим мінімальної норми (3,0 ммоль/л) – 2,1–2,98 ммоль/л.

Одним із важливих показників функціонального стану печінки є дослідження пігментного обміну. Кількість загального білірубину за бабезіозу в сироватці крові хворих собак становила $14,2 \pm 1,71$ мкмоль/л, тобто підвищилася в 8,45 рази порівняно зі здоровими. Збільшення кількості загального білірубину відбувалося за рахунок частки непроведеного.

При посиленому розпаді гемоглобіну утворюється значна кількість некон'югованого (вільного, непрямого або непроведеного) білірубину, який нерозчинний у воді і є токсичним для центральної нервової системи.

Частка кон'югованого (холебілірубину) в середньому становила $1,5 \pm 0,61$ мкмоль/л. Холебілірубінемію виявили у 66,7 % собак (у здорових він відсутній). Підвищення рівня кон'югованого білірубину в сироватці крові вказує на деструктивно-дистрофічні зміни паренхіми печінки та свідчить про розвиток паренхіматозної жовтяниці. Отже, у собак за бабезіозу розвивається змішана (гемолітично-паренхіматозна) жовтяниця.

Найбільш ранніми тестами структурних змін гепатоцитів є визначення активності індикаторних ферментів – амінотрансфераз (АсАТ і АлАТ) у сироватці крові. Активність АсАТ у хворих собак у середньому становила $1,82 \pm 0,16$ ммоль/л, що у 2,2 рази вище порівняно з клінічно здоровими ($p < 0,01$). Підвищеною у хворих собак були значення активності і аланінової амінотрансферази (АлАТ). Її активність в середньому по групі становила $1,66 \pm 0,17$ ммоль/л, що значно вище, ніж у здорових ($p < 0,001$). Підвищення активності ферментів (АсАТ і АлАТ) вказує на зміни цитозольної і мітохондріальної структур гепатоцитів.

Отже, за бабезіозу відбуваються зміни гепатобіліарної системи, на що вказують гіпоальбумінемія, гіпербетаглобулінемія, гіпербілірубінемія, гіперферментемія АсАТ і АлАТ та зниження кількості сечовини.

УДК:619.616.61:636.39

ГОЛОВАХА В.І., д-р вет. наук,

СЛЮСАРЕНКО С.В., асистент,

ПІДДУБНЯК О. В., СЛЮСАРЕНКО А.О., кандидати вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ПЕЧІНКИ У КОЗЕМАТОК

На сьогодні контроль стану здоров'я тварин у період вагітності і отримання здорового приплоду є гострою та маловирішеною проблемою, тому основним завданням залишається аналіз та систематичне проведення діагностичних заходів щодо контролю пре- і постнатального періоду. Стосується це і козівництва, оскільки в інших галузях, зокрема скотарстві і конярстві певна робота проводилася. Прогнозувати здоров'я новонароджених потрібно, перш за все, з урахуванням функціонального стану гепатобіліарної системи у маточного поголів'я. У вітчизняному козівництві це питання не вирішене. Тому основна **мета** роботи полягала у вивченні функціонального стану печінки у козематок в останні місяці кінності та після родів.